

Paríž 2011

Ďalším zo série atraktívnych študijných pobytov v zahraničí bol zájazd do Paríža. Do francúzskeho hlavného mesta sme odchádzali autobusom 09.10.2011 o 11:00 zo Žiliny. Akcie sa zúčastnilo 43 študentov SSUŠ zo všetkých ročníkov a piati pedagógovia, vrátane riaditeľa Ing. Václava Dostálka a zástupcu riaditeľa školy PaedDr. Ľubici Gibovej, pedagógovia Mgr. Katka Rybárová, Mgr. art. Andrej Mazúr, Akad. mal. Stano Lajda.

Počas jazdy si študenti vypočuli prednášku o najdôležitejších zemepisných, historických údajoch a faktoch Paríža. Taktiež sa zoznámili so stručnými životopismi najslávnejších osobností mesta.

Do Paríža sme dorazili skoro ráno a ubytovali sa v hoteli Louis Lumiere. Už dopoludnia sme sa metrom presunuli na námestie Concorde a bulvárom Champs Elysées sme prišli k Víťaznému oblúku, ktorý je najväčším svojho druhu na svete a slúžil k oslave víťazných ťažení cisára Napoleóna I. Takmer sto rokov však pod ním horí oheň k pocte neznámeho vojaka. Z námestia Charlesa de Gaulla, na ktorom oblúk stojí, sme sa metrom premiestnili do unikátnej štvrte modernej architektúry La Défense so slávnou budovou Gránde Arche. Po večeri v študentskej jedálni Mabillon neďaleko Sorbonne, sme sa prešli bulvárom Sant Michel na ostrov Cité, ku katedrále Notre-Dame a začali poznávať večerné mesto.

V utorok sme autobusom navštívili mestečko Auvers sur Oise, asi 30 km od Paríža. Tu strávil posledné dva mesiace svojho života jeden z najvýznamnejších umelcov všetkých čias – Vincent van Gogh. Keď tu však v roku 1890 umieral na následky sebaovražedného postrelenia, poznal ho len nevelký okruh priateľov. Silným zážitkom bola i návšteva miestneho cintorína s dvojicou najskromnejších hrobov, v ktorých našli večný pokoj Vincenta a o pol roka neskôr i jeho milovaný a verný brat Teo. Keď vdova po Teovi urobila prvú výstavu zo zdedených Vincentových malieb, okamžite celý svet pochopil, aký génius sa skrýval v tieni ovädnutých slnečníc... Dnes sa diela Vincenta van Gogha predávajú za astronomické sumy, presahujúce možnosti najsolventnejších zberateľov umenia. Viaceré miesta v Auvers boli označené tabuľami s reprodukciami van Goghových obrazov. Vyznačovali stanovištia, z ktorých tieto slávne diela vytvoril.

V odpoľudňajších hodinách sme si prezreli Múzeum dekoratívneho umenia v jednom z krídiel Louvru. Po večeri sme sa metrom dostali do štvrte Montmartre, ležiacej na jedinom pahorku Paríža, na vrcholu ktorého sa vypínajú orientálne kopule majestátneho chrámu z bieleho mramoru Sacré-Coeur. Neďaleko jeho stien je známa štvrť, v ktorej začínali viacerí svetoví umelci vrátane Urvilla, Picassa, či Sisleyho obkolesujúca Place du Tertre s kaviarničkami a rutinnými portrétistami. Akoby sa tu na rozdiel od La Défense, sto rokov zastavil čas. Na úpätí vršku od námestia Pigalle sme si boli pozrieť z vonku slávny kabaret Moutin Rouge, kde tvoril svoje nesmrteľné portréty kankánových tanečníc „najmenší“ z umelcov Henri de Toulouse Lautrec.

Streda patrila po krátkej zástavke v obchodnom dome prehliadke a kresleniu v honosnom paláci a prepychovom parku Ludvíka XIV. vo Versailles. Po návrate a zotmení nasledovala nezabudnuteľná plavba Seinou popod múry Notre-Damu, množstvom parížskych mostov a do zlata osvietenou Eiffelovou vežou.

Vo štvrtok ráno sme spreď budovy Opery a cez námestie Vendôme prešli dom Tuileriesky záhrad spájajúcich námestie Concorde s najslávnejšou galériou sveta. Celý zvyšok dňa potom už priťahovali pozornosť študentov i pedagógov nekonečné množstvá umeleckých diel v obrovskom labyrinte miestnosti Louvru. S možnosťou výkladu zo strany pedagógov sa mohli študenti zoznámiť s dielami a pokladmi zo starého Egypta, Mezopotámie, Grécka i Ríma. Veľký obdiv venovali študenti i dielam géniov Renesancie, Baroka a 19. Storočia. Okrem najväčšieho magnetu turistov Mony Lisy videli i ďalších 5 diel Leonarda, diela Botticelliho, sochy Michalangela, obrazy El Greca, Caravaggia, Rembrandta, Rubensa, Delacroixa, Corota, Moneta, a ďalších slávnych svetových umelcov.

Dielo, ktoré do tých čias poznali len z nevelkých reprodukcí, mali možnosť vidieť „naživo“, čo malo pre ich rast a rozvoj poznatkov nesmierny význam. Po večeri sa ešte časť študentov a pedagógov, ktorým nestačila túra Louvrom, opäť vrátili do interiéru Sacré-Coeur, ktorý akoby prepájal nebeské a pozemské bytie. Pohľad z vrchu pod katedrálou na rozsvietený Paríž balancoval na pomedzí romantiky a nádherného gýču.

Piatok bol rovnako nabitý zaujímavým programom ako predošlé dni. Začal prehliadkou exteriéru obchodno-kultúrneho Centre Pompidou. Popri prezdobenej radnici Hôtel de Ville sme opäť vkročili na pôdu ostrova Cité a prepadli čaru klenoty svetovej gotiky-katedrále Notre-Dame. Prešli sme popod nádherným vitrážam Saint-Chapelle a po prechádzke nábřežím Seiny navštívili Musée d'Orsay s veľdielami maliarov a sochárov 19. Storočia. Priestory bývalej secesnej železničnej stanice určenej k demolácii našťastie pred štvrtstoročím zrenovovali a pretvorili na údajne najkrajšiu galériu sveta. Mohli sme sa tu nadchýnať dielami Rodina, Daumiera, Maneta, Moneta, Degasa, Lautreca, Cézanna, Gaugina, Gogha, Preraffaelistov a ďalších slávnych i menej slávnych umelcov.

Po silnom niekoľko hodinovom umeleckom zážitku sme sa dostali popri budove Invalidovne, chrániacej hrobku Napoleóna Bonaparta, pod tieň Eiffelovej veže. Tam sme mali dve hodiny voľný program určený na nákup darčiekov a suvenírov.

V sobotu po pobalení a premiestnení vecí do autobusu, sme navštívili neďaleký, snáď najslávnejší cintorín sveta Père Lachaise. Z celého množstva slávnych hrobov sme si uctili aspoň pamiatku československých vojakov z 1. svetovej vojny a krátko pobudli pri skromných a nenápadných náhrobkoch Edith Piaf a speváka americkej rockovej skupiny Doors Jimmiho Morrisona, ktorý zomrel ako 28 ročný v Paríži. Ich hroby však boli na rozdiel od tých nákladných, podobných palácom, obsiate množstvom čerstvých kvetín a lístkami zo slovami vďaky.

Vyvrcholením exkurzie bola na poludnie obhliadka Paríža zo samého vrcholu Eiffelovky. Až tam sme pochopili, prečo cesta metrom trvala často i pol hodiny. Jednotlivé konce mesta takmer nebolo vidieť, napriek faktu, že viditeľnosť z veže je 70 km. Hoci sa Paríž ťažko opúšťa, museli sme sa s ním z tej výšky rozlúčiť. Krátko sme sa ešte zastavili v nákupnom centre na predmestí Paríža a už sme smerovali domov.

Pri ceste autobusom sme mali možnosť sledovať životopisné filmy o pohnutých osudoch Amadea Modiglianiho, ktoré prežil v Paríži a o mexickej umelkyni Fridy Kahló. Započúvali sme sa i do večne zelených šansónov nesmrteľnej a najslávnejšej Francúzsky Edith Piaf. Návrat do Žiliny pripadol na desiatu hodinu dňa 16. 11. 2011.

V uliciach, námestiach a galériách Paríža sme videli samozrejme omnoho viac, než sa dá v krátkosti spomenúť. Prežili sme veľa zážitkov, ktorých silu si viacerí študenti dnes možno ani nedokážu doceniť. Patrí za to vďaka vedeniu školy, rodičom, ktorí finančne podporili svoje deti, organizačnému a manažérskeму talentu riaditeľa školy ako i veľkej a nezištnej pomoci našej parížskej sprievodkyni a organizátorke programu pani Lenke Kollárovej, ktorá súčasne zabezpečila i všetky vstupy do galérií a ďalších atrakcií. Takže sme sa vyhli niekoľko hodinovým čakaniam v nekonečných frontoch.

Vďaka patrí právom i našej tlmočnicičke do francúzštiny Rebeke Dostáľkovej, ktorej znalosť cudzích jazykov nám neraz veľmi pomohla.

I keď bola návšteva Paríža náročným podujatím, únava pominie, ale zážitky zostanú. Pevne veríme, že splnila na sto percent svoj účel a že u väčšiny študentov sa prežité vnemy pretavia do kvality ich umeleckých diel i do poznatkov v predmetoch ako sú dejiny výtvarnej kultúry či dejepis.

V Žiline, 19. 10. 2011

Akad. mal. Stano Lajda